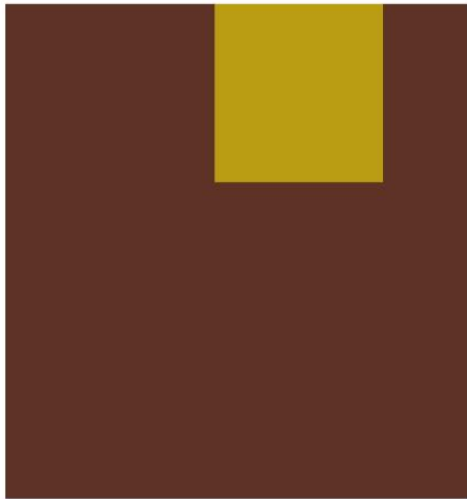
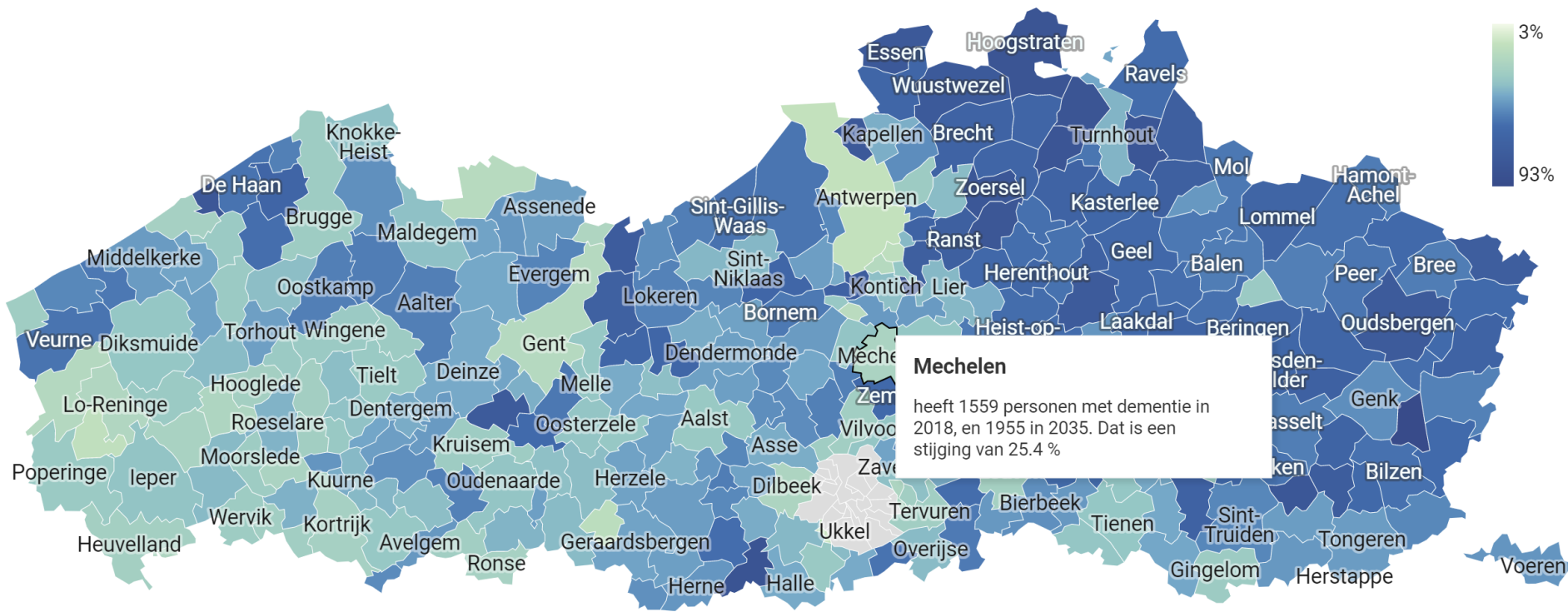

expertisecentrum
dementie
Vlaanderen

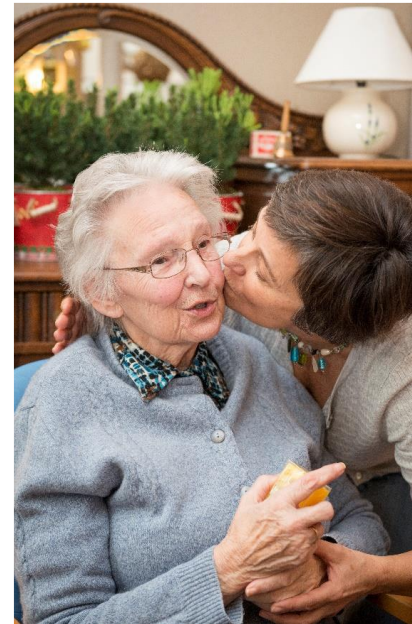
% toename aantal personen met dementie, 2035 t.o.v. 2018

Expertisecentrum Demenz Flandern

Unser Ziel

- Ein Netzwerk aus 9 Zentren in Flandern
- Subventioniert von der flämischen Gemeinschaft (40%)
- Verbreitung von Forschung, bewährten Praktiken
- Anerkannte Partnerorganisation Flemische Regierung
- Emanzipatorische Vision: Konzentrieren Sie sich auf Möglichkeiten!
- Angemessene Reaktionen auf die sich ergebenden Pflegebedürfnisse

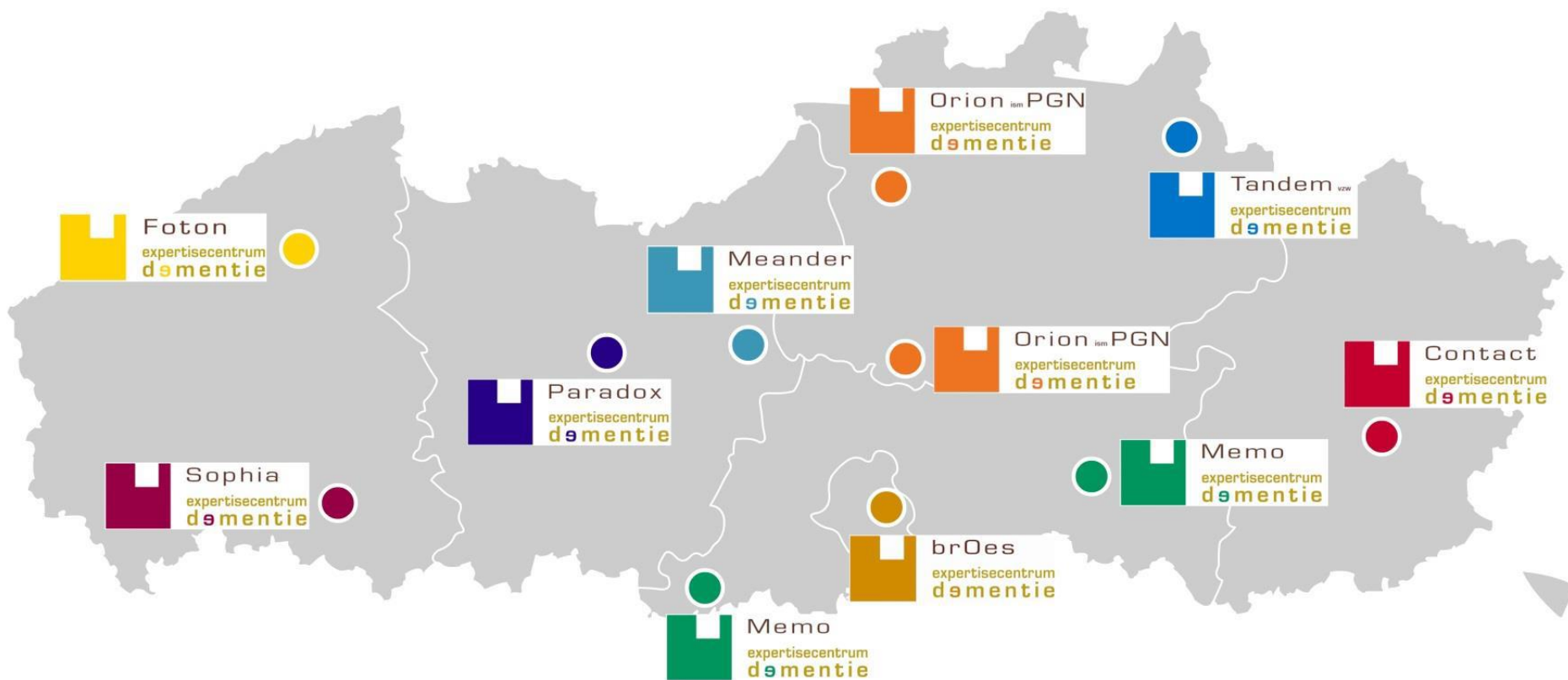

Unser Kerngeschäft

Zugänglich – Demenzfreundlich – Destigmatisierend – Bildung – Inspirierend - ...

Zusammenarbeit - Netzwerk

‘Die *Demenzbibel* für Flandern’

Ich, du, Mensch zusammen

- Was ist eine gute Pflege für Menschen mit Demenz?

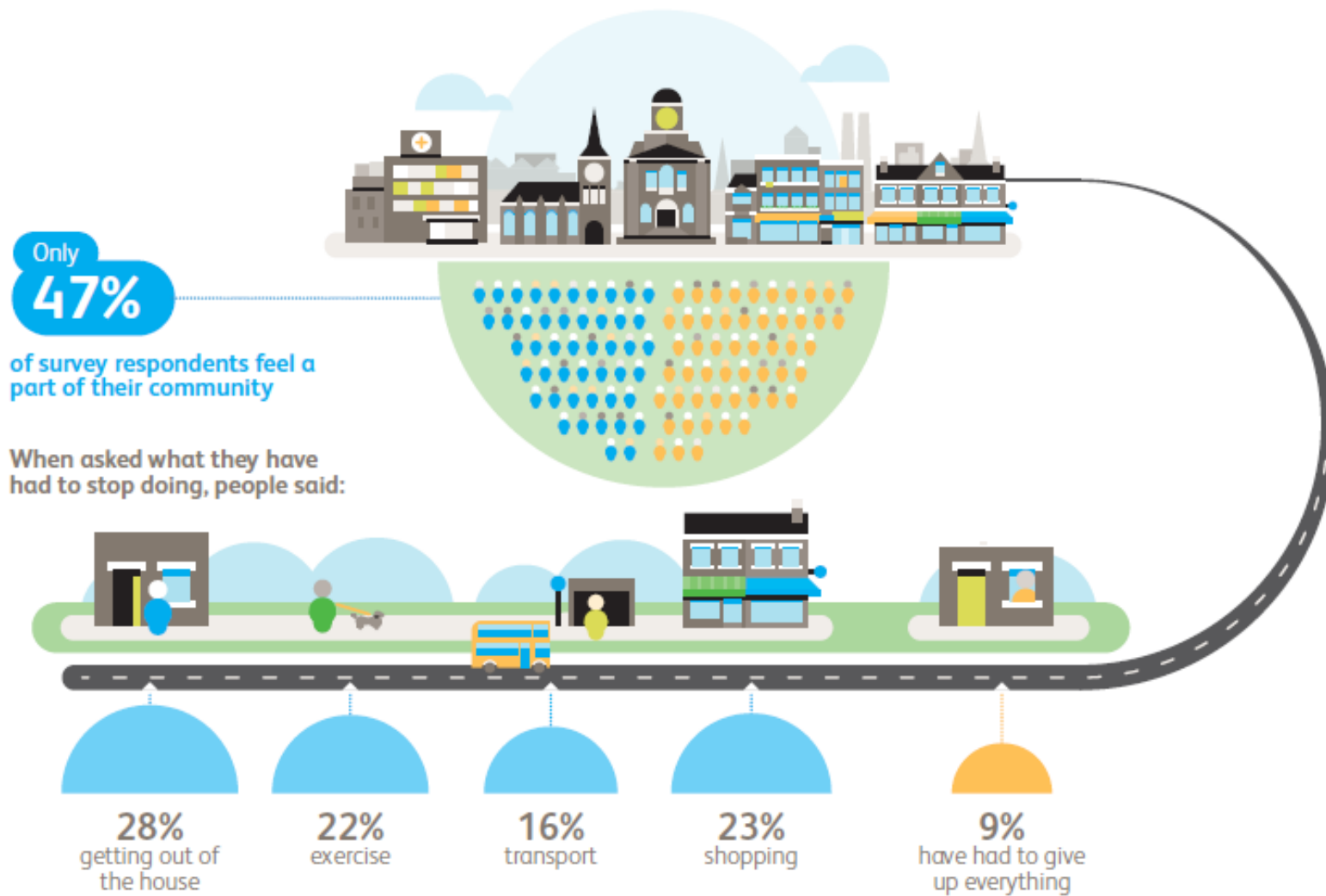

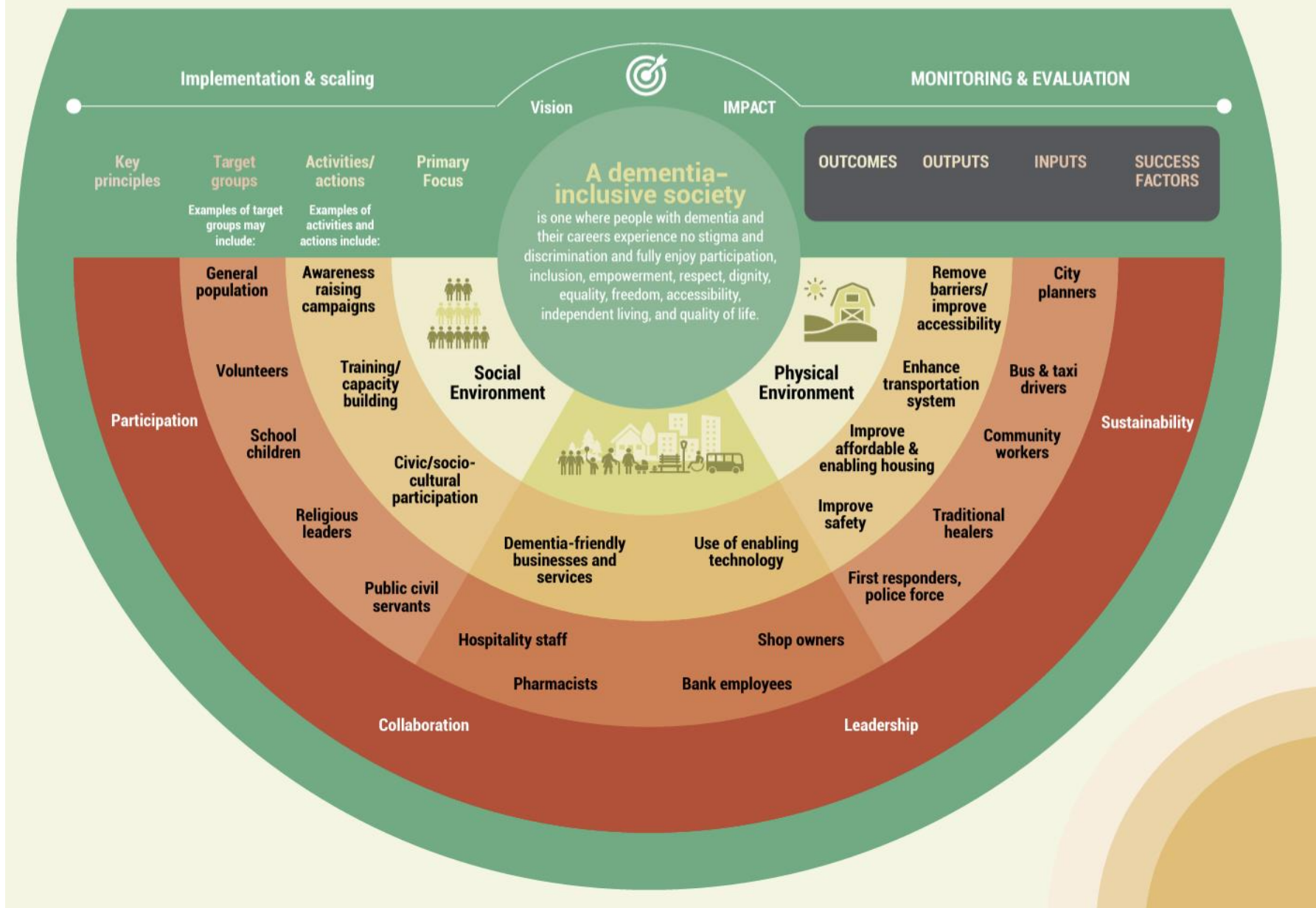

In Flanders: wie machen wir das jetzt?

Die demenzfreundliche (oder -inklusive) Gemeinde

What people living with dementia have told us

Wie machen wir das jetzt?

- Mapping/Kartierung aller, die an Demenz beteiligt sind (Region/Land/Bund)
- Überzeugen Sie sich davon, dass ein Demenzplan mit klaren Maßnahmen einen Rahmen bietet
- Wiederholen Sie ihre Nachricht!
- Wichtigkeit eines festen Ansprechpartners in der Organisation, der Sie angehören / mit Hilfe eines Kommunikationsbeauftragten (Social Media, Pressekontakte, Newsletter, ...).
- Machen Sie unverzichtbar!

Lans Geda
**Sag was du tust
und tue was du sagst!**
Erfolgreich Menschen führen.

Samen voor een dementievriendelijk Sint- Niklaas

12 september 2019

Sinds 2012 zetten we als dementievriendelijke stad in op een goede omgang met mensen met dementie en het bevorderen van hun levenskwaliteit en die van hun omgeving. Het leven eindigt niet wanneer dementie begint. Zo lang mogelijk participeren aan de samenleving staat

<https://www.sint-niklaas.be/actueel/persberichten/samen-voor-een-dementievriendelijk-sint-niklaas>

Dementie vriendelijk Sint-Niklaas

Communicatietips: dementievriendelijke handelaren

Gerust stellen, Oogcontact maken, Even meedenken, Dankjewel

Blijf in gesprek met iemand met dementie

- Praat in korte zinnen. Gebruik in elke zin maar één boodschap en stel één vraag per keer. Wacht even totdat je reactie krijgt. Vraag of hij/zij jou begrepen heeft.
- Laat mensen met dementie in hun waarde en neem hen serieus. Wees belangstellend en toon betrokkenheid.
- Trek de aandacht wanneer je iets wilt zeggen. Maak oogcontact en leg voorzichtig even je hand op de arm van de persoon met dementie. Maak geen onverwachte of snelle bewegingen.
- Sta open voor de ander en kijk hoe je het beste contact kunt maken. Vraag toestemming ("vindt u het goed als...") voordat je handelt. Dat stelt gerust en zo laat je de regie bij de persoon met dementie.
- Geef complimentjes! Iemand kan zo het gevoel hebben iets (nog) goed te kunnen en iemands eigenwaarde kan daardoor groeien. Corrigeer zo min mogelijk.
- Vraag niet te veel naar feiten en gebeurtenissen van vandaag of gisteren. Vraag bijvoorbeeld: "Hoe was uw dag?" of: "Heeft u een prettige dag gehad?" in plaats van "Wat heeft u gisteren/vandaag allemaal gedaan?"

Communicatietips: dementievriendelijke handelaren

Gerust stellen, Oogcontact maken, Even meedenken, Dankjewel

Blijf in gesprek met iemand met dementie

- Praat in korte zinnen. Gebruik in elke zin maar één boodschap en stel één vraag per keer. Wacht even totdat je reactie krijgt. Vraag of hij/zij jou begrepen hebben.
- Laat mensen met dementie in hun waarde en neem hen serieus. Wees belangstellend en toon betrokkenheid.
- Trek de aandacht wanneer je iets wilt zeggen. Maak oogcontact en leg voorzichtig even je hand op de arm van de persoon met dementie. Maak geen onverwachte of snelle bewegingen.
- Sta open voor de ander en kijk hoe je het beste contact kunt maken. Vraag toestemming ("vindt u het goed als...") voordat je handelt. Dat stelt gerust en zo laat je de regie bij de persoon met dementie.
- Geef complimentjes! Iemand kan zo het gevoel hebben iets (nog) goed te kunnen en iemands eigenwaarde kan daardoor groeien. Corrigeer zo min mogelijk.
- Vraag niet te veel naar feiten en gebeurtenissen van vandaag of gisteren. Vraag bijvoorbeeld: "Hoe was uw dag?" of: "Heeft u een prettige dag gehad?" in plaats van "Wat heeft u gisteren/vandaag allemaal gedaan?"

Wat kun je beter niet doen?

- Probeer niet te veel te corrigeren of tegen te spreken. Zo leg je de nadruk op wat iemand met dementie niet meer weet of kan.
- Praat niet te hard en ook niet te snel. Ga ook zeker niet fluisteren. Zorg dat je rustig praat en goed te verstaan bent.

FOTO MATTIAS GOOSSENS

SINT-NIKLAAS

Delegatie van mensen met dementie en hun begeleiders bezoekt winkels om uitbaters te leren omgaan met de ziekte

Handelaars kregen donderdag bezoek van een delegatie dementerenden, zorgverleners en begeleiders. Ze kregen tips om beter om te kunnen gaan met mensen met dementie. Wie de tips naleeft, kan de sticker Dementievriendelijk Sint-Niklaas in de etalage hangen. "Handelaars weten niet altijd goed hoe ze zich moeten gedra-

gen tegenover mensen met dementie", zeggen schepenen van Lokale Economie Ine Somers (Open Vld) en Welzijn Sofie Heyrman (Groen). "Gaan winkelen is voor mensen met dementie een belangrijke pijler doorheen de dag, en onderzoek geeft aan dat ze dat graag nog zelf doen." Begeleidster Marleen Coervers stippe-

de een tocht uit langs bekende handelszaken in het centrum. "Zaken als Van Poucke, Cremerie Francois of de Graanmaat doen bij mensen met dementie nog steeds een belletje rinkelen. We gaan er op bezoek, en de mensen krijgen een rondleiding. Het is voor hen vooral belangrijk om normaal behandeld te worden." (mgb)

Brügge

NIGHTLY
NEWS

Dementie: je staat er niet alleen voor

Staf Van Lommeren is echtgenoot en mantelzorger van een persoon met dementie.

"In 2014 werd bij mijn vrouw dementie vastgesteld. Sindsdien gaat ze almaar vlugger achteruit. Mantelzorger zijn is enorm zwaar. Dag en nacht moet ik voor haar zorgen. Er gaat geen nacht voorbij zonder dat ze 5 à 6 keer opstaat - en ik dus ook. 's Ochtends maak ik haar klaar en rij ik haar naar het woonzorgcentrum. Daar houdt ze zich nuttig bezig, want stilzitten doet ze niet graag (lacht). Ze helpt er een beetje bij het opdienen, eten prepareren, en andere taakjes. Dat maakt haar gelukkig. Ondertussen doe ik thuis al het huishoudelijk werk."

“
Contact met
andere man-
telzorgers is
leerrijk en
biedt troost.
”

**Liefde houdt ons
overeind**

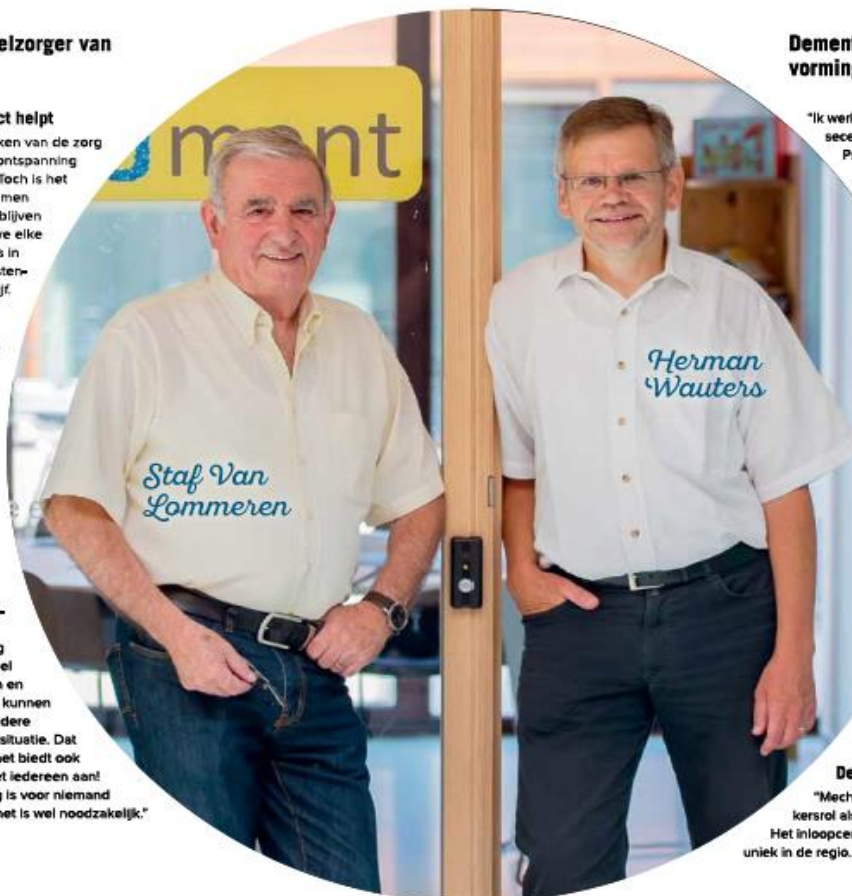
"Op een gegeven dag herkende mijn vrouw me niet meer. Zelfs niet toen ik een foto van ons toonde waarbij stond dat we 60 jaar getrouwd waren. Ze dacht dat ik een indringer was. Toen kreeg ik het echt moeilijk. Ik moest even het huis uit. Pas toen ik een uur later - helemaal omgekleed - weer binnenkwam en de kleinkinderen me vastpakten en 'pappie' riepen, herkende ze me terug."

"Weet je wat de mooiste momenten zijn? Wanneer we 's avonds in de zetel zitten, ze mijn hand vasthoudt, en vraagt of ik haar nog eens wil vastpakken. Daar doe ik het voor. We zijn nu al 62 jaar getrouwd, maar die momenten blijven even mooi."

Sociaal contact helpt

"Alles staat in teken van de zorg voor haar. Voor ontspanning is er amper tijd. Toch is het belangrijk om samen leuke dingen te blijven doen. Zo gaan we elke donderdag langs in het Lokaal Dienstencentrum De Schijf. We spelen dan bingo, lotto en kaartspellen. Als één team, want ik moet haar helpen."

"Op diezelfde plek kunnen personen met dementie en mantelzorgers ook terecht bij 't Mo(NU)ment. Ze geven je veel informatie en bieden leuke activiteiten, voor- en na-din, praatcafés en vorming aan. Ik leer er veel praktische zaken en mijn vrouw en ik kunnen er praten met andere mensen in onze situatie. Dat is erg nuttig en het biedt ook troost. Ik raad het iedereen aan! Want mantelzorg is voor niemand makkelijk. Maar het is wel noodzakelijk."

Dementie-expert Herman Wauters geeft advies, vorming en ondersteuning.

"Ik werk voor het regionaal expertisecentrum dementie Orion i.s.m. Psychogeriatrisch Netwerk en ben verbonden aan het ouderenteam van CGG De Pont. Het centrum richt zich naar iedereen die bij de ziekte betrokken is. We delen onze expertise, zorgen voor vorming, en ondersteunen de dementievriendelijke initiatieven."

Niet pluis

"Eigenlijk beginnen de zorgen al twee à drie jaar voor de diagnose van dementie. De 'niet pluis'-fase noemen we dat. Je merkt dat er iets mis is, dat de persoon vergeetachtiger wordt of zich anders begint te gedragen. Komt dit bekend voor? Stap dan meteen naar de huisarts. De meeste mensen wachten hier veel te lang mee."

Dementievriendelijke stad

"Mechelen speelt een voortrekkersrol als dementievriendelijke stad. Het inlooppunt 't Mo(NU)ment is uniek in de regio. Je kan er ook de 'wegwijzer

dementievriendelijk Mechelen' halen: een duidelijk overzicht van alle dienstverleningen waar je terecht kan. Op 18.09 vindt hier Dementie XL plaats, een welzijnsbeurs vol informatie en inspiratie, waar je kennis maakt met het volledige aanbod van dementievriendelijk Mechelen."

"Daarnaast werken we samen met de Lokale Politie inzake risico op vermissing en steunt Mechelen ons psycho-educatiepakket 'Dementie en nu?'. Gedurende tien sessies delen we onze kennis en praktische tips met mantelzorgers. Onder begeleiding van een psycholoog van het CGG De Pont ontmoeten ze er lotgenoten. Dankzij steun van het Sociaal Huis kan iedereen gratis deelnemen. Want dementie brengt soms ook financiële mogelijkheden met zich mee."

“
Mechelen
telt heel wat
dementie-
vriendelijke
initiatieven.
”

Geconfronteerd met dementie?

- Enkele startpunten waar je terecht kan.
- Sociaal Huis Mechelen, Lange Schipstraat 27.
- 't Monument, het inlooppunt van LDC De Schijf, Lijststraat 2-4. Op 18.09 vindt hier de beurs Dementie XL plaats.
- ECD Orion i.s.m. PGN regio Mechelen, Lange Ridderstraat 20
- Op sites als www.dementie.be, www.omgaanmetdementie.be en www.ma-zo.be vind je informatie, tips, lotgenotencontact en activiteiten rond dementie en mantelzorg.

Mechelen

Mit dem Schöffe unterzeichnen Engagementerklärung

Verschillen voor den

MECHELEN

Tijdens een ins
rond dementie
is een charter
om de ziekte n
de taboesfeer t
is nodig, want
kampt met vee
renden.

Het stadsbestu
aal Huis organi
het eerst een 'Da
tie'. Hoogtepunt
dag was de onde
de engagementsv
mentievrindelij
door schepen
Koen Anciaux (O
man Wauters, de
zorgregio Mech

ijk Meche
nciaux.

chepen

lertekening
en ode aan
van Lamon,
ad aan Alz-
orkomende
e. We zijn
geten", be-

gesteld met
Maneblus-
deren heb-
00 mensen
ben de Me-
gehaald en
00. Dat zul-
mende ver-
zelfs 1.400
s dus zeker
Jurn Ver-
ar van het
Dementie

Mechelen

- Erste-Hilfe-Rucksack-Kit für Demenz

Sie finden diese in der Bibliothek von Mechelen

- Kostenloser Leihrucksack (3-wöchiger) mit Informationen, Broschüren, Büchern und DVDs über Demenz.
- Zusammenarbeit mit den Mitarbeitern der Bibliothek.

Stad lanceert dementievriendelijke wandelingen

18 september 2018 | 02u24

DEEL

dementievriendelijke stad. In dat kader werden twee wandelingen
delijk gemaakt: de Bourgondische wandeling en 'Natuur in de
gratis verkrijgbaar in brochurevorm, maar kunnen ook met een gids
den. "We willen mensen met dementie laten meetellen", zegt de
Dementie van de stad Mechelen, Hilde De Weerd. Het grote verschil
wandelingen korter zijn, meer rustpunten kennen en meer aandacht
or zintuiglijke prikkels zoals bijvoorbeeld het spelen van de beiaard.
dsen kregen een opleiding", zegt diensthoofd Toerisme Paul Boenne.
ecoster, voorzitter van de Gidsenbond, is een van hen. "Belangrijk is
te articuleren, traag te spreken en geen te moeilijke woorden of uitleg te
en. Daarnaast laat ik heb zelf aan het woord, bijvoorbeeld als ik langs een
waar vroeger een cinema was. Zo kunnen ze daaraan terugdenken."
Stenhouse (58), die de diagnose 'jongdementie' kreeg, is tevreden. "Het
iet te lang, de informatie was interessant en makkelijk te onthouden. Er
n ook voldoende rustpunten", vertelt hij. Een gewone rondleiding had
rschijnlijk niet gelukt. Echtgenote en mantelzorgster Martine Renard: "Het zou
eel informatie zijn op te korte termijn en dan zou hij afwijken." Terwijl ze net
veel mogelijk samen proberen te doen. Meer info:
sit.mechelen.be/dementievriendelijke-wandelingen. (WVK)

© Foto David Legreve - Martine Renard (oranje blouse) en haar man Philip Stenhouse (links van haar) wandelden mee.

Mechelen Demenz inclusiv

Hasselt

<https://www.hasselt.be/dementie>

Dementie

als je ermee te maken krijgt

Hasselt

<https://www.hasselt.be/dementie>

- **Psychoedukation** 'Demenz und nU' für informelle Betreuer. Gleichzeitig ein paralleles Angebot an Aktivitäten für Angehörige von Demenzzkranken. Dies in Zusammenarbeit mit einem lokalen Dienstleistungszentrum, einem Pflegeheim, einer Tagesstätte und einer Tagesstätte für junge Personen mit Demenz
- **E-Learning "Umgang mit Demenz"**: Angebot für Mitarbeiter der Stadt Hasselt und für alle Interessierten über www.hasselt.be/dementie
- Schulungen für **Händler**
- **Sensibilisierung in den Stadtteilen** von Hasselt (ausgehend von der Frage: Was kann ein demenzfreundliches Hasselt für Sie als Stadtteilarbeiter bedeuten?)
- Möglichkeiten, Organisationen aus Hasselt, die eine Veranstaltung/Aktivität zum Thema Demenz organisieren, auch **finanziell zu unterstützen**.

WELKOM

Afdrukken

Welkom!

Deze e-learning gaat over **leven met dementie** en **hoe jij ervoor kan zorgen dat mensen met dementie kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven**.

Deze module is bedoeld voor iedereen die in het (beroeps-)leven in contact komt met mensen met dementie. Zoals medewerkers van stads- en gemeentediensten, horeca, handelaars, medewerkers openbaar vervoer, banken, studenten en scholieren, ... eigenlijk elke burger.

De bedoeling van deze module is dat ...

- ... je weet wat dementie is
- ... je weet welke impact dementie kan hebben op iemands dagelijkse leven
- ... je weet hoe iemand dementie kan beleven
- ... je een aantal basisprincipes kent in de omgang met iemand die met dementie leeft
- ... je weet wat leven met een persoon met dementie van een mantelzorger kan vragen

Deze e-learning werd gemaakt door Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de Vlaamse Werkgroep van mensen met dementie

Met dank aan de regionale expertisecentra dementie in Vlaanderen en Brussel

Met steun van Interreg 2 Zeeën - MONUMENT

Hasselt

Golden Tipps

- **Budget für mindestens ein paar Jahre** / Alderman ist beteiligt, stimmt sich regelmäßig mit dem Kernteam ab
- Kernteam wird von **weiteren Partnern** aus derselben Stadt unterstützt.
- Schaffung eines Angebots, das den **Bedürfnissen von Menschen mit Demenz** und ihren informellen Betreuern entspricht
- Die Beratung erfolgt **über verschiedene Kanäle** (auf Papier, online, im Plenum während der Aktivitäten, per Flyer, ...) und wiederholt.
- In Hasselt werden Informationen auch über das Stadtmagazin verbreitet (laut der Umfrage ist dies ein gutes Kommunikationsinstrument, um "den Bürger" zu erreichen).

Elk kaartje krijgt zijn eigen werktitel op maat. De woorden rijmen om de consistentie erin te houden, en om het behapbaar te maken. De zinnen geven weer dat eenvoudige handelingen moeilijk kunnen zijn voor personen met dementie. Het waarom lees je op de achterkant.

Twee voorstellen in eenzelfde uitvoering. Het vraagteken speelt altijd een prominente rol, en wordt bij onder andere eenvoudige zaken geplaatst. Zo vraagt de dame zich af waarom ze in een kappersstoel zit, en vraagt de man zich af wat in hemelsnaam al die producten betekenen.

Nieuw bos geopend onder grote belangstelling, ook van BV's

In dit bos leer je alles over jongdementie: "Ik schrok van wat mijn man nog wél kon"

■ Ook heel wat kinderen kwamen mee het nieuwe bos openen.

■ Het wandelpad in het bos vormt het logo van Het Ventiel.

KRUISSHOUTEM

Lucht en ruimte bieden voor mensen met jongdementie, dat is waar het Bi-Ventielbos in Kruishoutem voor staat. Zondag werd het bos onder grote belangstelling geopend.

LAURENS VAN HEUVERSWIJN

Het Bi-Ventielbos, vlakbij de Zandvlooi, is een themabos over jongdementie dat aan de wereld wil tonen wat jongdementie is en vooral ook wat de mensen met jongdementie wél nog kunnen. In het bos staat info over de aandoening, ge-

tuigenissen, kunstwerken van mensen met jongdementie en een voorstelling van de werking van vzw Het Ventiel. "We stampten de vzw uit de grond toen mijn man zes jaar geleden de harde diagnose jongdementie kreeg", legt initiatiefneemster Gudrun Callewaert uit. "In 2013 nam mijn man deel aan Te Gek?!, een project waarbij jongdementen samen met enkele BV's de Mont Ventoux beklommen. Ik was zo geschrokken van wat mijn echtgenoot nog kon en hoe sterk de band onder elkaar was. Op die Ventoux besliste ik dat er iets moest gebeuren. Enkele maanden later werd

Het Ventiel opgericht, een buddywerking voor mensen met jongdementie."

Logo

Dankzij Het Ventiel zijn zo'n 75 jongdementie personen en evenveel vrijwilligers dichter bij elkaar gebracht en wordt de problematiek van jongdementie beter belicht. Getuige daarvan zijn een rist BV's die zich achter Het Ventiel scharden. Zo waren gouverneur Jan Briers, presentator Xavier Taveirne, voorzitter Rick De Leeuw en peter Wim Opbrouck aanwezig op de opening.

"Het bos komt er door Jan Van Huffel en Astrid Van Huffel, die deze grond beschikbaar stelden nadat wij op bezoek waren geweest in hun LozerLodge met enkele patiënten en buddy's. Het bos moet letterlijk en figuurlijk lucht geven aan Het Ventiel en mensen met jongdementie. Wie een donatie doet, krijgt hier een eigen boompje." Er staan intussen zo'n achthonderd boompjes. "Het wandelpad in het bos vormt het logo van Het Ventiel. Het Bi-Ventielbos dankt zijn naam aan Brigitte, een vriendin van Astrid Van Huffel die betrokken was bij de activiteiten van Het Ventiel.

Heeft u
nieuws?

Neem contact
op met
Marc

De Sutter
Telefoon
03-561.19.58

Mail
uwgemeente@
nieuwsblad.be

Arbeitsgruppe von Menschen mit Demenz

Manifest 'Hand in Hand'

1. Hören Sie uns
2. Gib uns eine Stimme
3. Lass uns dazugehören
4. Lasst uns mit Leidensgenossen genießen
5. Achte auf deine Worte
6. Geben Sie uns Möglichkeiten
7. Vermeiden Sie uns nicht in der Politik
8. Lass uns etwas Neues erleben!
9. Geben Sie Antworten auf unsere Bedürfnisse
10. Sei freundlich, demenzfreundlich

Hand in hand MANIFEST VAN MENSEN MET DEMENTIE

- 1 LUISTER NAAR ONS!**
Luister naar onze woorden en/of onze lichaamstaal. Wij willen gehoord worden in elke fase van onze aandoening.
- 2 GEEF ONS EEN STEM!**
Beslis niet óver, maar mèt ons! We willen betrokken worden in de communicatie over ons leven met dementie.
- 3 LAAT ONS ERBIJ HOREN!**
Sluit ons niet op en sluit ons niet buiten. Wij willen op ons eigen ritme kunnen deelnemen aan sociale activiteiten.
- 4 LAAT ONS GENIETEN MET LOTGENOTEN!**
Geef ons de kans om lotgenoten te ontmoeten. We willen kunnen zijn zoals we zijn en het is wat het is.
- 5 LET OP JE WOORDEN!**
Spreek genuanceerd en respectvol over en met ons! Wij willen geen taboes meer horen.
- 6 GEEF ONS KANSEN!**
Laat ons ons leven zelf in handen houden. Daarvoor willen wij toegang tot zorg en ondersteuning op maat!
- 7 MIJD ONS NIET IN 'T BELEID!**
Laat ons meedenken! Wij willen meespreken over beleidsbeslissingen die gaan over onze belangen!
- 8 LAAT ONS OOK WAT NIEUWS BELEVEN!**
Laat ons nieuwe ervaringen opdoen en geef ons kansen om te leren! Wij blijven nieuwsgierig.
- 9 GEEF ANTWOORDEN OP ONZE NODEN!**
Zorg dat er aangepaste voorzieningen zijn! Wij willen betaalbare en bereikbare hulp.
- 10 WEES VRIENDELIJK – DEMENTIEVRIENDELIJK!**
Laten we samenleven in een dementievriendelijk Vlaanderen. Wij willen gestimuleerd worden in onze mogelijkheden en begrip voor onze beperkingen.

www.dementie.be • www.alzheimerliga.be • www.onthoumens.be/onze-stem

Zu empfehlen

Verband der flämischen Städte und Gemeinden

The screenshot shows the top of the VVSG website. The header includes the VVSG logo (a stylized flower) and navigation links: VACATURES, OPLEIDINGEN, NIEUWS, OVER ONS, CONTACT, and PERS. A user status indicator shows 'Niet ingelogd' with a dropdown arrow. The hero section features a background image of a busy city square with people walking. Overlaid on this image is the breadcrumb trail 'Home / Samenleving, gezin & welzijn / Ouderen- en thuiszorg /' and the main title 'Doe-boek dementievriendelijke gemeenten: samen voor een dementievriendelijk Vlaanderen'. A search bar with a green 'ZOEKEN' button is positioned on the right side of the hero section.

VVSG

VACATURES
CONTACT

OPLEIDINGEN
PERS

NIEUWS

OVER ONS

Niet ingelogd ▾

Home / Samenleving, gezin & welzijn / Ouderen- en thuiszorg /

**Doe-boek dementievriendelijke gemeenten:
samen voor een dementievriendelijk
Vlaanderen**

ZOEKEN

Demenzfreundliche Gemeinden bauen: Gemeinsam für ein demenzfreundliches Flandern – www.vvsg.be

Deze **oproep tot actie** kwam tot stand in twee co-creatieve rondetafelgesprekken met personen met (jong)dementie, mantelzorgers, zorgprofessionals en actoren uit dementievriendelijke besturen. Zonder hun waardevolle en waarheidsgetrouwe input was dit niet mogelijk geweest. Zij **onderschrijven** en **steunen** deze oproep tot actie en hun appèl is duidelijk: ze willen vooruit, **naar een dementievriendelijk Vlaanderen**. Dat wil jij toch ook?

Colofon

Teksten Iris De Mol **Redactie** Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, Alzheimer Liga Vlaanderen, Vlaamse Ouderenraad
Eindredactie Iris De Mol **Beeld cover** Leo De Bock – in opdracht van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen
 Vorm Ties Bekaert, VVSG-Communicatiedienst
 Verantwoordelijke uitgever Mieck Vos, VVSG vzw, Bischofshoeflaan 1-8, 1000 Brussel

April 2019

Voorwoord	4
Overzicht gebruikte icoontjes	7
 Dementievriendelijke gemeenten: een beweging	8
Waarom is een dementievriendelijke gemeente nodig?	10
Wat is de bedoeling van een dementievriendelijke gemeente?	12
De dooddoeners voorbij	16
Wat vinden lokale besturen zelf?	18
Disclaimers	20
 Wat kan een lokaal bestuur doen?	22
Dementievriendelijke gemeenten hoog op de lokale agenda	24
Werken vanuit visie	28
Uitpakken met sterke projecten	30
 Wat kan de burger doen?	32
Stop dementie niet in de doofpot	34
 Dementievriendelijke dromen: van uitdaging naar actie	36
Waar dromen deelnemers van?	38
Een inloophuis (jong)dementie	40
Een uitnodigende, inclusieve en verbindende buurt	42
Er wordt op een correcte en genuanceerde manier over (jong)dementie gepraat	46
Personen met dementie zijn de spreekbuis van hun eigen noden	48
Mantelzorgers staan er niet alleen voor	50
Gebruikersgericht werken: hoe neem ik personen met dementie en hun mantelzorgers mee op weg?	52
Service Design denken	54
Werken met persona's	56
Tweevoudige diamant	58
 De weg naar succes	60
Een dementievriendelijke gemeente is een beweging	62
Gouden tips	64
Gouden praktijken	66
Bibliografie	72

Jenseits des Klischees

De dooddoeners voorbij

Een dementievriendelijke gemeente hypothekeert de aandacht voor andere kwetsbare groepen

De kern van een dementievriendelijke gemeente ligt in waarden zoals respect, gelijkwaardigheid, participatie en inclusie. Het vraagt bijzondere aandacht voor personen met dementie en hun mantelzorgers, maar gaat in se om **mensvriendelijkheid**: *'Als je goed bent voor dementie, ben je goed voor al je bewoners'*. Dementievriendelijk werken is bovendien niet 'of, of', maar 'en, en': het houdt linken met vermaatschappelijking van de zorg, gezonde gemeente, leeftijdsvriendelijke gemeenten en het lokaal sociaal beleid van een gemeente. Benoem die linken, gebruik ze als kapstokken om dementievriendelijk beleid aan op te hangen en geef engagement meer fond en legitimiteit.

Een dementievriendelijke gemeente kost veel (extra) geld, tijd en energie.

Geld is niet altijd een maatstaf voor kwaliteit. Investeer ook niet in het wil de weg, maar vertrek vanuit een goed onderbouwde visie die echt capteert wat personen met dementie en hun mantelzorgers belangrijk vinden. Laat je hierin inspireren door bestaande projecten: het warm water is er al (blader door de gids en ontdek heel wat goede praktijken). Ga voor doordachte acties die kunnen leiden tot grootste dingen. Want wie met de juiste ingesteldheid mensgericht investeert, zal dementievriendelijke inspanningen zelfs zien renderen.

Het is de verantwoordelijkheid van een lokaal bestuur om de gemeente dementievriendelijk te maken.

Het lokaal bestuur mag het gerust als haar verantwoordelijkheid zien om in haar dienstverlening en contact met de burger dementievriendelijk te zijn. Maar ook mantelzorgers en personen met dementie zijn medeverantwoordelijk voor de weg naar een dementievriendelijke gemeente. Niet als in het 'afschuiven van verantwoordelijkheid', maar wel vanuit de vaststelling dat je hen nodig hebt om écht dementievriendelijk te werken. Als lokaal bestuur ben je zodus facilitator en regisseur. En in die rol ga je actief opzoek naar input, ga je met alle relevant stakeholders rond tafel zitten en geef je ruimte en erkenning aan engagement dat van onderuit groeit. Zet de pijl in de juiste richting en timmer in **gedeelde verantwoordelijkheid** aan de weg naar een dementievriendelijke gemeente.

Spenderen we onze aandacht/middelen niet beter aan jongeren: zij zijn immers de toekomst!

Dat het aantal ouderen én personen met dementie de komende jaren onverminderd toeneemt, is een vaststaand gegeven. En of het verantwoord is om (een groeiend aantal) mensen buiten spel te zetten enkel en alleen omwille van hun leeftijd, is nog maar de vraag. Elk lokaal bestuur staat voor de uitdaging om beleid te voeren op maat van **al** haar burgers. Maak hard dat leeftijd geen criterium is voor 'erbij horen' of zonder meer uit de boot vallen. Dat wat oud 'out' is counter je niet alleen met dementievriendelijk beleid, maar evenzeer met **leeftijdsvriendelijk** beleid.

Inzetten op ontmoetingskansen is een belangrijke sleutel tot succes: denk aan buurtfeesten, toegankelijke publieke ruimten, buddywerkingen...

Solidariteitslogo dementievriendelijke gemeente, zaak, vereniging...

Een knoop in je zakdoek leggen om iets niet te vergeten. Iedereen doet het. Niet alleen mensen met dementie. Precies daarom werd dit logo gekozen als symbool, als drager voor een dementievriendelijk initiatief. Een herkenningsteken als houvast én troost. Het is een solidariteitssymbool voor iedereen die mensen met dementie en hun omgeving een warm hart toedraagt. Horeca, handelaars en winkeliers kunnen de geknoopte zakdoek aan het raam of de deur hangen als teken van solidariteit. Ze geven hiermee te kennen dat mensen met dementie en hun familie hier welkom zijn en kunnen rekenen op een warme, aangepaste dienstverlening.

Het logo werd ontwikkeld in het kader van “Samen voor een dementievriendelijke Brugge!”. Een initiatief van Stad Brugge, Expertisecentrum Dementie Foton, Samenwerkingsinitiatief eerstelijnszorg Noord-West-Vlaanderen en overlegplatform dementie Noord-West-Vlaanderen.

Golden Tipps?

- Gehen Sie von der Identität Ihrer Stadt oder Gemeinde aus
- Mach es nicht alleine
- Schritt für Schritt arbeiten
- Folge einem roten Faden
- Arbeite mit der Kraft der Menschen
- Wagen Sie es, von anderen zu lernen: Es gibt bereits so viel
- Beziehen Sie die Bürger in Ihre Geschichte ein
- Bieten Sie ein breites Spektrum mit Raum für Diversifikation
- 'Failing forward'
- Erstellen Sie informelle Treffpunkte
- Versprechen Sie keine Dinge, die Sie nicht tun können. Das gibt Misstrauen.
- Arbeiten Sie immer auf 3 Ebenen: die Zielgruppe (Personen mit einer Demenz und ihre Familien/Ehrenamtlichen, Fachkräfte, politische Entscheidungsträger)

Evaluation

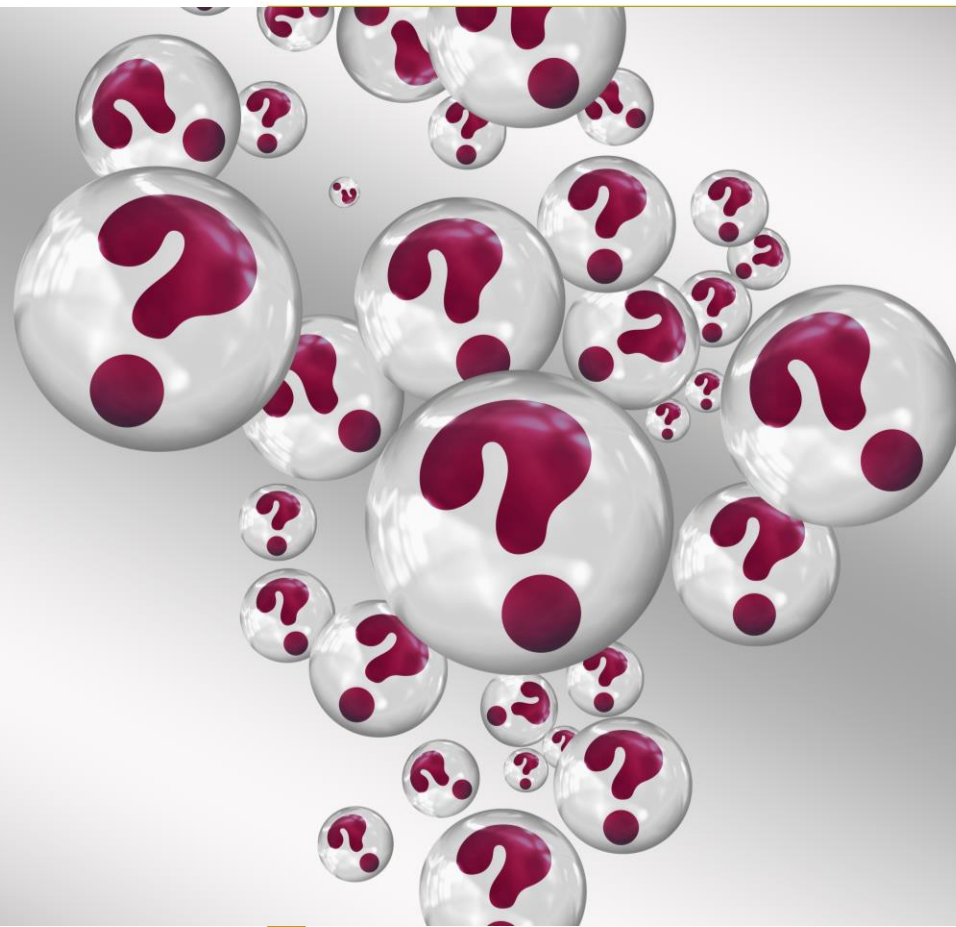
Group/ environment	Main perceived benefits/ outcomes							
For people with dementia and caregivers	Improved accessibility of public spaces, buildings, transport and information.	QUAL	Improved quality of life. Improved social relationships and reduced loneliness. Reduced experience of discrimination.	QUAL	Increased use of mainstream services. Improved ability to have a sense of 'normal life' such as going to the shops, cafes and sports clubs.	QUAL/ QUANT	Increased participation in community life. Increased participation in activities such as work, volunteering and peer mentoring.	QUAL/ QUANT
For society	Increased awareness and change in attitude and behaviours towards people with dementia.	QUANT / QUAL	Reduced stigma and fear surrounding dementia.	QUAL	Improved 'culture of care' in which people in the community support people with dementia.	QUAL	Improved environment for all as what makes environments better for people with dementia will also make them better for everyone.	QUAL
For professionals, services and businesses	Increased empathy, skills and confidence to respond positively and supportively to people with dementia and their caregivers.	QUAL	Improved usage of services by people with dementia and their caregivers.	QUANT/ QUAL	Increased and improved usage of businesses and by people with dementia and their caregivers.	QUANT / QUAL	Improved understanding of how to practically support people with dementia.	QUANT /QUAL
For the economy	Reduced costs of care as people with dementia are supported to live better and longer in their own homes with reduced support from services.	QUANT						

Dementiemeter
Inventarisatie van het lokaal dementiebeleid

Sla eerst het document op en klik daarna hier om het bestand te versturen
of verstuur manueel via dementievriendelijk@vwsb.be

Items	Ja (Gelleve een toelichting te noteren)	Nee, maar zijn we wel van plan. (Indien mogelijk, gelleve het potentiële werkjaar te noteren)	Nee, zijn we niet van plan. (Indien mogelijk, gelleve een korte toelichting te noteren)
11 De gemeente heeft aandacht voor de mogelijkheden en beperkingen van			

11	De gemeente heeft aandacht voor de mogelijkheden en beperkingen van personen met dementie bij het inrichten van de openbare ruimte.			
12	De gemeente en de politie nemen actief deel aan het 'vermissingsproject'. De gemeenten en de politie maken gebruik van het vermissingsprotocol zowel in de thuissituatie als binnen de voorzieningen waar mensen met dementie wonen of verblijven.			
13	De gemeente heeft bijzondere aandacht voor de veiligheid van mensen met dementie (politie, brandweer).			
14	In de gemeente wordt de lokale economie en dienstverlening gemotiveerd tot dementievriendelijk ondernemen.			

Diskussion